φωτιά, πού δὲν λείπει ποτέ, κ ἔτσι κάνουν τὶς π υ ρ ο μ ά δ ε ς, πού λένε.

Ψηλὰ 'στ' Ἄγραφα τοὺς κατοίκους μερικῶν χωριῶν τους λένε τ ο υ φ ε κ κ α λ ε υ ρ ά δ ε ς οἱ πεδινοὶ Καρδιτσιῶτες γιατὶ μόνο καλαμπόκι ξέρουν, καὶ κυνήγι ἂν βγοῦν δὲν θὰ τουφεκίσουν ἀλεύρι σιταρίσιο.

Ἀλλὰ καὶ στάρι ἂν ἔκανε ὁ τόπος τῆς Ρούμελης, πάλι οἰκονομικώτερη καὶ βρεπτικώτερη τοὺς ἔρχεται ἡ μ π ο μ π ό τα.

Ποιός δὲν θὰ παραξενευτῆ ἂν μάθη ὅτι ὁ βασιλιᾶς μας ἀποκαλεῖται Μπομπότας, ἐπειδὴ διοικεῖ λαὸ πού τρώει πολὺ τὸ ἀραβοσίτι;

Καὶ οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ δικοί μας καὶ οἱ Ἀρβανίτες καὶ οἱ Μακεδόνες, ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ, ὅταν ἐτύχαινε νὰ ὁμιλήσουν γιὰ ἐθνικὰ ζητήματα ἀνακάτευαν πολὺ τὸ ὄνομα αὐτό.

Τὸ ἄκουσα πολλὲς φορὲς καὶ τέλος ἀναγκάστηκα νὰ ρωτήσω καὶ νὰ μάθω ποιός εἶναι αὐτός ὁ Γ ι ῶ ρ γ ο ς ὁ Μ π ο μ π ό τ α ς.

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ Η ΠΑΣ ΧΑΜΕΝΟΣ

Ὅπου δὲν ὑπάρχουν δρόμοι μὲ στάδια, 'στὴ Ρούμελη ἴδιως, πρέπει νὰ πάρης μιὰ σοβαρὴ ἀπόφαση, νὰ προσοσέχης πολύ, καὶ νὰ περπατᾶς ὁλοένα 'σε κάθε περίπτωση. Ἐδῶ μαθαίνεις τί λέγεται ἰσορροπία καὶ γρηγοράδα πνεύματος καὶ σώματος. Πολλὲς φορὲς ἐξαρτᾶς τὴ ζωή ἀπάνω 'σένα κλωνάρι δένδρου πού μὲ τὴ βοήθειά του περνᾶς 'στὴ πλαγιὰ γλιστεροῦ βουνοῦ ὅπου ἐβούλιαζε ὁ δρόμος· πολλὲς φορὲς πηδᾶς χαντάκια καὶ ρέματα καὶ πολλὲς φορὲς ἐκεῖ πού πατᾶς ἀμέριμνα χώνεσαι ὡς τὴ μέση 'στὸ χιόνι ἄξαφνα.

Ὁ δρόμος σου εἶναι διαρκὴς ἰσορροπία. Καὶ κάθε στιγμὴ τὴν χάνεις, γιατὶ τυχαίνει νὰ γίνεται τόσο στενὸς ὅσο οἱ γ ι δ ό σ τ ρ α τ ε ς, τὶς ὁποῖες παίρνεις, καὶ πολλὲς φορὲς συμπίπτει μὲ τ' αὐλάκια τῶν μύλων πού ἔρχονται ἀπὸ μακριά. Ἔτσι μιὰ φορὰ ἐβραχώθηκα 'στὴν Ἀ π ο κ λ ε ι σ τ ρ α, μιὰ φάραγγα ἄγρια ὅπου ἐκάθησα χὼ μπορώντας οὔτε ἐμπρὸς νὰ κάνω οὔτε πισω.

Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ. Σ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

—Καί, Γιάγκο, εἶπε ὁ δάσκαλος, τί μᾶς μαθαίνει ἡ ἐργατική ἡ μέλισσα;

Γ ι ά γ κ ο ς (ἀφοῦ συλλογίστηκε τί τοῦ ἔτυχε πέρσυ) Μᾶς μαθαίνει νὰ μὴν πᾶμε κοντὰ στὸ κυψέλι.

—

ΣΚΑΡΦΑΛΩΜΑ

(Ἀπὸ γράμμα Κυρίας δικῆς μας)

Τὴν Τρίτη ἀνεβήκαμε τὸ Πλατοκέρατο (BREITHORN), βουνὸ 10,000 πόδια ἀψηλὸ ἀπὸ τὴν ἀπανωσιὰ τῆς θάλασσας, πού καὶ πρωτόπειροι ἔφκολα κι ἀκίντυνα τὸ ἀνεβαίνουν. Κι ἀληθινὰ δὲν εἶχε καμιὰ δυσκολία· ζήτημα μοναχὰ ἀντοχιᾶς. Δηλαδὴ καλὰ καλὰ δὲν μπορεῖς νὰ πεῖς πὼς τὸ σκαρφαλώνεις, ἀφοῦ πουθενὰ δὲν ἀναγκάζεσαι νὰ παγαίνεις ἀρκουδιστά. Εἶναι ἔτσι σὰν περίπατος πρὸς τὴν κορφὴ παγωμένης κι ὑπερβολικὰ ἀνηφορικῆς ράχης, περιπατος ὅμως μακρυνὸς κι ἀρκετὰ κουραστικός. Οἱ ὁδηγοὶ σκάβουν τρύπες ὅπου δὲν ὑπάρχουνε φυσικά, κι ἀνεβαίνεις ὅπως ἀνεβαίνες σκαλοπάτια.

Ὁ ζυγὸς εἶναι ὡραιότατος, καὶ γύρω του ξανοίγεται μαγεφτικιὰ θέα—ἡ Ἰταλία ὡς πέρα στ' Ἀπέννινα, ὁ ἀψηλότοπος τῆς Βέρνας, τὸ Ἀσπροβοῦνι, τὸ βουνὸ Ρόζα, τὸ Μητροκέρατο, κι ἄλλα «κέρατα» πού ἔχει ἕνα σωρὸ ὁλόγυρα. Εἴμαστε τυχεροὶ πού πετύχαμε τέτοιο καθαρὸ καιρό. Ὁ χρωματισμὸς κάθε βουνήσιας θέας δὲν περιγράφεται.

Στὴν κορφὴ φτάσαμε μεταξὺ 7 καὶ 8 πρωΐ, ξεκινῶντας ἀπὸ τὴν καλύβα (ὅπου μείναμε τὴ νύχτα) στὶς 4 μὲ τὰ χαράματα. Ὁ ἄνεμος ἐκεῖ ἀπάνου εἶναι καθαφτὸ πάγος, καὶ μᾶς κοκκάλιασε χέρια καὶ πόδια πολὺ πρὶν περάσουν τὰ 10 λεφτὰ πού εἴχαμε γιὰ νὰ ξεκουραστοῦμε. Οἱ ὁδηγοὶ ἤθελαν καὶ καλὰ νὰ πιοῦμε ἀπὸ λίγο κονιὰκ — ὦ Θέ μου, ποτὲς δὲν ἤπια τίποτα τόσο ἀηδία στὴ ζωή μου! Οἱ ὁδηγοὶ εἶναι πολὺ καλοὶ ἀνθρῶποι καὶ σὲ προσέχουνε καὶ στὸ παραμικρό.

Τὸ πιὸ διασκεδαστὸ καὶ λιγώτερο κουραστικὸ μέρος τοῦ ταξιδιοῦ εἶναι σὰν περνᾶς τοὺς διὸ κρουσταλλιῶνες—τὸ GORNER καὶ τὸ Θεόδουλο — γιγαντένια κρουσταλλοχώραφα, μ' ἀπανωσιὰ ζαρωμένη σὰ θάλασσας καὶ μὲ συχνὲς πυκνὲς χαραμάδες. Οἱ ὁδηγοὶ σοῦ κρατοῦνε σφιχτὰ τὸ χέρι, κι ἐσὺ κοιτάζεις τὶς χαραμάδες στὸ βάθος κάτου. Ἡ θέα κάποτες εἶναι καταπληχτική. Οἱ τοῖχοι τῆς χαραμάδας κάτου κάτου βαθιὰ εἶναι καταγάλαζοι (*) καὶ κατασκέπαστοι μὲ ὡραιότατα κρουσταλλένια πέφκια, διάφανα διάφανα.

Στὴν καλύβα φτάσαμε πίσω στὶς 2 τ' ἀπομεσήμερο καὶ περάσαμε τὴ λοιπὴ μέρα πλαγιασμένοι, γιατὶ γυρίσαμε ἀποκαμωμένοι.

Ποτὲς ὡς τόσο δὲν καταχαρήκαμε ἐκδρομὴ τόσο πολύ.

(*) Ὁ λόγος εἶναι ἐπειδὴ τὸ κρούσταλλο εἶναι ἀπὸ καθαρὸ νερό, καὶ τὸ νερὸ ἔχει γαλάζο χρῶμα. Ἀπὸ τὴν ἴδια αἰτία φαίνεται γαλάζος κι ὁ οὐρανός· δηλαδὴ ὅ,τι λέμε οὐρανὸ εἶναι τὸ χρῶμα τῆς ἀτμόσφαιρας, πού ὄντας ὑγρὰ εἶναι γαλαζόθωρη. Σημ. Νουμᾶ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΓΡΑΜΜΑ ΕΚΤΟ

ΞΥΛΟΣΚΙΣΤΕΣ — ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ

Θάπαν ταυτολογία ἀνυπόφορη νὰ ξαναπῶ κ' ἐγὼ ὅ,τι τόσοι ἄλλοι καθημερινῶς κοπανίζουν στὶς ἐφημερίδες, τὰ περιοδικά, τὰ ρυλλάδια, στὸ βῆμα ἐπάνω καὶ στὸν ἀέρα ἀκόμα, πώς δηλ. πολιτικὰ κεφάλια δὲν ἔχουμε. Καὶ ὅμως τὸ ζήτημα εἶναι πάντα ἀνεξάντλητο καὶ τόσο πολύπλοκο, οἱ ὄψες του τόσο παρδαλὲς καὶ σύνθετες, πού βρίσκει κανεὶς πάντοτε τρόπο νὰ ἀποφεύγη τὸν σκόπελο τοῦ λεγομένου ἀναμασήματος. Πολὺ δὲ περισσότερο γιὰ ἕνανε πού ζῆ στὰ ξένα καὶ βλέπει τὰ πράματα μὲ τὰ μάτια τῆς οὐδετερότητας, χωρὶς νὰ τὸν ἐπηρεάζουν δηλ. οἱ κρίσεις τοῦ τάδε δημοσιογράφου ἢ τοῦ τάδε ἀδικημένου θεσιθήρα. Γιαὐτὸ δὲν διστάζω νὰφιερώσω τὸ γράμμα μου τοῦτο στὴν πολιτική, ἀπ' τῆς ὁποίας ἐπιτέλους τὴν ρύθμιση ἐξαρτᾶται τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου ἡ πορεία.

Πρὶν νἄρθοι στὰ ὁλωσδιόλου πρωτότυπα, πού τόσο εὔστοχα μᾶς χαρακτηρίζουν στὸ ἐξωτερικό, ἂς δοῦμε κκὶ 'κεῖνα, πού μερικοὶ θέλουν νὰ ποῦν ὅτι συμβαίνουν κι ἀλλοῦ, παρηγορία πού μπορεῖ νὰ εὐχαριστήση τοὺς ψιττακοὺς καὶ τοὺς πιθήκους τῶν ξενικῶν ἑλαττωμάτων καὶ ὄχι ἄλλον. Ἀφοῦ δὲν εἴμαστε ἱκανοὶ νὰ μιμούμαστε ἀρετές, εἶναι περιττὸ νὰ καταφεύγουμε στάντίθετο ἄκρο γιὰ νὰ δείχνουμε πώς μοιάζουμε τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα βάζουν ἕνα σπίρτο στὸ στόμα γιὰ τσιγάρο, καὶ πέρνουν τὸ σοβαρὸ τοῦ πατέρα ὕφος, πού τὰ κάμνει κωμικά. Ἂν ἀναλύσουμε λίγο τὰ συστατικὰ τῆς ἀπολογίας αὐτῶν τῶν σ υ μ β α ί ν-ἀ λ λ ο ύ- δ ω ν θὰ βροῦμε ὅτι δὲν ξέρουν καμιὰ φορὰ τί μιλοῦνε ἀπ' τὸν πολύ, ὡς φαίνεται, ζῆλό τους, καὶ παραφουσκώνουν τοὺς ἰσχυρισμοὺς τους μὲ βεβιασμένα ἐπιχειρήματα, μὲ ἕνα εἶδος φαύλων κύκλων καὶ μὲ σοφίσματα, πραγμα φυσικώτατο, ἀφοῦ τὰ καθαυτὸ ἐπιχειρήματα εἶναι

καλοκαιρινὴ —χειμῶνας καιρὸς— στὸν οὐρανὸ κανένα σύννεφο, τ' ἀντικρινὰ βράχια λαμποκοποῦσαν στὸν ἥλιο κ' ἐφάνταζαν σὰν κάτι ξωτικὰ παλάτια· ἄστραφταν ἀπὸ μακρυὰ τὰ πράσινα φύλλα ὧν πουρναριῶν δροσολουσμένα καὶ τὸ κυπαρίσσι τῆς ἐκκλησιᾶς στυλόνονταν ἠλιόλουστο στὸν γαλάζιον οὐρανό. Βαστοῦτε ὅμως καὶ λίγη τσιαούρα ἀπ' τὴν χτεσινὴ κακοκαιριά. Μέσα στὸ σπίτι τοῦ καπετὰν Σταμάτη ἡ θειὰ Λένη, ἡ γυναῖκα του κ' ἡ κόρη της ἡ Μαρουδή, κάθονταν μπροστὰ στὴ χαμηλὴ παραστιὰ ὅπου ἔκαιεν ἡ φωτιὰ σὰν χαρούμενη, μὲ κοκκινοκίτρινη λαμπάδα κι ἀκούονταν ὁ ξηρὸς κρότος πού καβούρτιζαν καφέ. Ἀπάνου στὰ μικρὰ παραθυράκια πλημμυροῦσεν ὁ ἥλιος καὶ χύνονταν ξανθὸς καὶ στὸ πάτωμα, στρωμένο μὲ ποικιλόχρωμο στρωσίδι πού τόχε ὑφάνει ἡ Μαρουδή μὲ τὰ χέρια της. Μιλοῦσαν οἱ δυὸ γυναῖκες γιὰ τόσα μικροπράμματα τῆς παντρειᾶς ὅταν φάνηκεν ἡ θειὰ Γαρφουλιά· μὲ τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας ψυχρὸς ἀέρας μπῆκε στὸ μικρὸ σπιτάκι γιατ' ἀπ' τῆς θύρας τὸ μέρος βαστοῦσεν ἀκόμα τὸ πρωϊνὸ ἀπόσκιο.

—Καλημέρα σας εἶπεν ἡ κυρὰ Γαρφ. καὶ μὲ τς ὑγίες μας, μὲ καλὸ νὰ δεχτούμε τὸ γαμπρο (ὁ γαμπρὸς ἔλειπε στὴν Ἀμερική) καλὲς στεφάνωσες.

—Εὐχαριστοῦμε, εἶπαν οἱ δυὸ γυναῖκες· ἔλα νὰ καθήσης σιμὰ στὴ φωτιὰ γιατὶ κάνει τσιαούρα σήμερα. Κείνη στρώθηκε στὸ χράμι καὶ πύρωσε τὰ χέργια της.

—Μῶλεγαν μὲ τὶς ὑγείες σας κ' ἐγὼ δὲν ἤξερα τίποτα ἡ καημένη.

—Ἐμ γλέψ γείνηκε ἡ παντρειὰ μὲ βία καὶ δὲν κάλεσάμε κανένανε, εἶπ' ἡ νύφη της γιὰ νὰ δικαιολογηθῆ, καὶ νὰ μᾶς συμπαθᾶτε.

—Δὲν πειράζνε τέτχια· ἐγὼ αὐτὸ μοναχὰ παρακαλάω νὰ εἴμαστε καλὰ καὶ στὸ γάμο νὰ χορέψουμε. Ἡ Μαρουδὴ ἄρχισε νὰ γελᾶ:

—Θὰ σὲ βάνωμε στὸν κάβο, θειά.

—Στὸν κάθο στὸν κάβο γιατὶ ὄχι· σάματις θὰ κακιώσ' ὁ ἄντρασμ'.

—Μ' ἀλήθχια δὲ σ' βρίσκουμε κ' ἕναν ἄντρα νὰ σὲ παντρέψουμε.

—Τὸν ἔχω κ' ἐγὼ τὸ γαμπρό· θαρρεῖς δὲν τὸν ἔχω; καὶ τί, οὔτε προῖκα θέλει, οὔτε σπίτχια, οὔτ' ἀμπελοχώραφα· μιὰ φορεσιὰ ροῦχα κ' ἕνα σενσόνι ἄσπρο. (Ἡ Μαρουδὴ ἀρχίνησε νὰ σκυθρωπάζη) Κεῖνος ὁ μεγάλος, ὁ Βιελζεβούλς, πῶς τὸν λένε, ὄξ' ἀπ' ἐδῶ· (ἐδῶ ἔκοψε τὰ γέλοια).. καὶ τί ταιργιασμένο ζευγάρι· κεῖνος σὰν τράος με τὰ μεγάλα... κ' ἐγὼ παλιηόγιδα.

—Μ' πῶς δὲ θὰ πᾶς στὸν παράδεισο; εἶπε ἡ Μαρουδή

— Σώπα ἐσὺ τῆς ἔκανε ἡ μάννα της μὴν πειράζ τὴ θειὰ σ'.

—Τς παραδοσὲς καὶ τς βλαστήμιες πῶδωσα ἐγὼ γιὰ τὸν παράδεισο εἶμαι. Ὅμως ἂς τ' ἀφήσωμ' αὐτά. Τί ἤθελα νὰ σᾶς πῶ; Σὰν πολὺ βιαστήκατε.

—Ἐμ τί βιαστήκαμε ποῦνται στὰ εἴκοσ'... εἴκοσι χοονῶ κοπέλλα ἄλλό δὲ σὲ καρτερεῖ.

—Ὄχι αὐτό· μόνε τί λέω ἐγώ; ὁ γαμπρὸς εἶναι στὴν Ἀμερική· ὅσο ν' ἄρθη θὲ λὰ κυττάξτε νὰ μὴν τὸ γυρέψη ἄλλος τὸ κορίτσ καὶ πάλε αὐτὸς δικός σας ἤτανε.

—Τί λόγια ν' αὐτὰ· δεμένο στὸ παλοῦκι τὸν ἔχς τὸ γαμπρό.

—Ἐμ γαμπρὸ νὰ ἔχομε καὶ γαμπρὸ νὰ γυρεύωμε, εἶπε κ' ἡ Μαρουδὴ μὲ τὴν ἀφέλειά της.

—Καὶ τἄλλο, εἶπ' ἡ μάννα της, ἂν δὲν τὸν κάναμε μεῖς, εἶναι τόσοι ξενητεμμέν' σν' Ἀμερικὴ πῶχνε κορίτσια κι ἀδερφάδες· σήμερα ταχυὰ μπορούσανε νὰ τὸν κάνουνε γαμπρὸ καὶ τέτχιο παιδί!

—Δὲ λέω· καλὸ κι ἄξιο τὸ παιδί, μὰ καὶ σὲ τέτχια μορφοκοπέλλα δὲν ταιριάζ' δὲν εἶναι παιδὶ νὰ τ' ὀρεχτῆς· ἐγὼ ὅσο γλέπω στὸ χορὸ κεῖνο τὸ παιδί τς Ἀντώνενας, τί νὰ σ' πῶ.. λεβέντης σωστός· νάμουνα κορίτσι θελὰ τὸν κάμω ἀγαπητικὸ ἂν δὲ μ' τὸν ἔδωναν. Νὰ γιατὶ δὲν ἔκανάτε αὐτόνε, ἀφοῦ τὸ γύρεψε τὸ κορίτσι;

Ἡ Μαρουδὴ κατέβασε τὰ μάτια.

—Ἡμεῖς ἕνα κορίτσ' εἴχαμε, τὸ πάντρεψάμε· δὲν εἴχαμε δέκα νὰ κάνουμε καὶ τοῦτον νὰ κάνουμε καὶ κεῖνον. Κι ἀπέ.. ὁ γιὸς τς Ἀντώνενας ἔχ' ἀπὸ πέρ σ'ἀπ' μᾶς ἔφαε νὰ τὸν κάνουμε γαμπρὸ· τί προξενιὲς καὶ τί τὸ κορίτσ' ὀπ' τῶδρισκε

Ἡ Μαρουδὴ κατακόκκινη ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴ μάννα της σὰ νὰ τῆς ἔλεγε μὴ μπροχωρῆς.

—Τίποτε ραβασάκια;